

ชื่อหน่วยงาน
วิสาหกิจ
6 ขยาย

แพทย์แผนไทย (6)

รายงานผลการดำเนินงาน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชีวภาพของชุมชน
เพื่อเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ

33-38

เสนอต่อ

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ

(องค์การมหาชน)

โดย วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ(องค์การมหาชน) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาของชุมชนในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ โดยใช้กระบวนการศึกษาวิจัยและนำวิทยาการสมัยใหม่มาบูรณาการเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ รวมทั้ง คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในชุมชน สำนักงานฯ จึงได้ว่าจ้างให้วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ดำเนิน “โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชีวภาพของชุมชนเพื่อเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ” เพื่อวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสอดคล้องกับทิศทางการตลาด และความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจน เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน ซึ่งมีองค์ความรู้ทางด้านภูมิปัญญาพื้นบ้านกับนักวิชาการซึ่งมีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่นำความรู้ทั้งสองด้านมาบูรณาการทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และสามารถนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างมูลค่าเพิ่ม และรายได้ให้กับชุมชน

การศึกษานี้มุ่งเน้นการนำเอาทรัพยากรชีวภาพมาพัฒนาพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพในรูปของสารสกัด และนำมาใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญของผลิตภัณฑ์ อ้างข้อมูลผลการการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ มีกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ตามหลักวิชาการ เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์ที่ได้พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ และความปลอดภัย ตลอดจน การถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชนเป้าหมาย เพื่อให้สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ตามต้นแบบที่ผ่านกระบวนการวิจัย และพัฒนา

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการเพิ่มศักยภาพของชุมชนด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ โดยการสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 1.2.2 เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกระบวนการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
- 1.2.3 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการสร้างอาชีพและรายได้ ที่จะนำไปสู่การแก้ไข ปัญหาทางเศรษฐกิจ และทำให้เกิดการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ และมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค
- 1.3.2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้นำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
- 1.3.3 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถสร้างอาชีพและรายได้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาทางด้าน เศรษฐกิจ และสามารถพึ่งพาตนเองได้

1.4 ชุมชนเป้าหมาย

การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีเป้าหมายดำเนินการ 6 ชุมชน และมีผู้เข้าร่วมอบรมชุมชนละ 25 คน รวมทั้งสิ้น 150 คน ประกอบด้วย

ตารางที่ 1.1 รายชื่อชุมชนและผลิตภัณฑ์

ชุมชน	ผลิตภัณฑ์
กลุ่มเกษตรกรทำไร่โป่งน้ำร้อน เลขที่ 43 หมู่ 4 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ 50110 โทรศัพท์ (089)850 4182	- krimhamkham sun pho - nua re nua phoon fang - jel oab naa sun pho - nua re nua phoon fang
วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลแจ้ซ้อน เลขที่ 330 หมู่ 11 ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง 52240 โทรศัพท์ (081) 765 5185	- krimhamkham sun pho - nua re nua phoon jae soon - jel oab naa sun pho - nua re nua phoon jae soon
วิสาหกิจชุมชนบ้านคดตาล เลขที่ 204/1 หมู่ 4 ตำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก 65130 โทรศัพท์ (087) 849 3683	- sun hlew chaw hom mali - krim ba rung chaw hom mali - krim chad chaw chaw hom mali
วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากรชีวภาพเพื่อเศรษฐกิจชุมชน บ้านวังส้มซ่า เลขที่ 104 หมู่ 1 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000 โทรศัพท์ (086) 929 1745	- sun hlew thum kham sae oad chaw naa chaw rathu phit - krim ba rung chaw naa rathu phit - krim chad chaw naa rathu phit
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวกล้องอินทรีย์ตำบลนาเวียง ตำบลนาเวียง อำเภอเสนางนครนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ 37290 โทรศัพท์ (085) 765 9141	- sun hlew chaw klong - krim ba rung chaw klong - krim chad chaw chaw klong
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพบ่อน้ำร้อนกันตัง เลขที่ 67 หมู่ที่ 1 ตำบลบ่อน้ำร้อน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง 92110 โทรศัพท์ (086) 6326 271	- kolon phok thum sun pho - nua re nua phoon kan tang - splay sun pho - nua re nua phoon kan tang

1.5 ระยะเวลาดำเนินการ

สิงหาคม 2554 - มกราคม 2555

1.6 วิธีดำเนินการฝึกอบรม

การฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรม คณะผู้วิจัย ได้วางแผนและกำหนดขั้นตอนการฝึกอบรม และการประเมินผลเพื่อให้สะท้อนความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ได้เที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน จึงใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.6.1 กำหนดทีมวิทยากรและการเตรียมหลักสูตร

คณะวิทยากรเป็นบุคลากรของวิทยาลัยการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประกอบด้วย

1) ดร. ไฉน	น้อยแสง	วิทยากร
2) น.ส. มนสิชา	ขวัญเอกพันธ์	ผู้ช่วยวิทยากร
3) น.ส. โสรญา	นาวาเดช	ผู้ช่วยวิทยากร

1.6.2 แผนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1.6.2.1 การคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม

วิทยาลัยการแพทย์แผนไทยประสานงานกับผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวนชุมชนละ 25 คน ทั้งหมด 6 ชุมชนรวมทั้งสิ้น 150 คน โดยคัดเลือกจากชุมชนเป้าหมาย

1.6.2.2 การนัดหมายและกำหนดตารางฝึกอบรม

เมื่อได้ผู้เข้าร่วมอบรมจากชุมชนที่คัดเลือกแล้ว จะดำเนินการชี้แจงแนวทางการอบรม กำหนดวัน เวลา สถานที่ในการจัดอบรม ดังนี้

ตารางที่ 1.2 รายชื่อชุมชนเป้าหมาย และกำหนดการอบรม

รายชื่อชุมชนเป้าหมาย	กำหนดการอบรม	จำนวนผู้เข้าร่วม
1. กลุ่มเกษตรกรทำไร่โป่งน้ำร้อน	20-21 มกราคม 2555	25 คน
2. วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลแจ้ซ้อน	12-13 มกราคม 2555	25 คน
3. วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากรชีวภาพเพื่อเศรษฐกิจชุมชน บ้านวังส้มซ่า	26-28 มกราคม 2555	25 คน

รายชื่อชุมชนเป้าหมาย	กำหนดการอบรม	จำนวน ผู้เข้าร่วม
4. วิสาหกิจชุมชนบ้านดงตาล	2-4 กุมภาพันธ์ 2555	25 คน
5. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวกล้องอินทรีย์	9-11 กุมภาพันธ์ 2555	25 คน
6. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพบ่อน้ำร้อนกันตัง	16-17 กุมภาพันธ์ 2555	25 คน
รวมทั้งสิ้น		150 คน

1.6.2.3 จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ เอกสารประกอบการฝึกอบรม ฯลฯ

1.6.2.4 ติดต่อผู้ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ เพื่อเข้าร่วม
สังเกตการณ์จัดอบรม

1.6.2.5 ดำเนินการฝึกอบรมตามกำหนดการ

1.7 การประเมินผลการฝึกอบรม

เพื่อเป็นข้อมูลให้กับสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) และผู้ดำเนินการ ได้ทราบว่า ภายหลังจากอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด และคาดว่าจะสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริงหรือไม่ ตลอดจน ทราบถึงความพึงพอใจของผู้รับการอบรม เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงหลักสูตรการอบรมครั้งต่อไปให้เหมาะสม นอกจากนี้ ในส่วนของข้อเสนอแนะจะช่วยให้สำนักงาน ได้นำไปประกอบการพิจารณาให้การสนับสนุนชุมชนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนต่อไป

ที่ กทพ ๒/๒๕๕๔

วิสาหกิจชุมชนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากร
ชีวภาพเพื่อเศรษฐกิจชุมชน
๑๐๔ หมู่ ๑ ซอยหมู่บ้านวังสัจจะ
ต.ท่าโพธิ์ อ.เมือง
จ.พิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบขอบคุณในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

ตามที่ วิสาหกิจชุมชนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากรชีวภาพเพื่อเศรษฐกิจชุมชน ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการวิจัยในการเตรียมผลิตภัณฑ์ ครีมนำรังผึ้งน้ำ รัญพืช สบู่ทำความสะอาดผิวหน้ารัญพืช และครีมขัดผิวหน้ารัญพืช จากดร.ไฉน น้อยแสง และคณะ เมื่อวันที่ ๒๖-๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ นั้น

ทั้งนี้ทาง วิสาหกิจชุมชนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากรชีวภาพเพื่อเศรษฐกิจชุมชน ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีการวิจัยมาผลิตเชิงธุรกิจ ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้ของวิสาหกิจชุมชน และได้นำทรัพยากรชีวภาพมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสมศรี กุคสา)

ประธานวิสาหกิจชุมชนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากรชีวภาพ
เพื่อเศรษฐกิจชุมชน

โทร. ๐๕๕ ๓๒๒๒๕๖

โทรศัพท์มือถือ ๐๘๘ ๑๕๓๓๓๓๓